

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อตอบปัญหาทางการศึกษาอย่างมีระบบและมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2534, หน้า 5) หรือกล่าวได้ว่าเป็นการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในวงการศึกษาตนเอง (วิญญา วิศาลาภรณ์, 2540, หน้า 14) ซึ่งทำให้ผลการวิจัยเป็นที่เชื่อถือและยอมรับกันโดยทั่วไปเพราะในช่วงระยะเวลา 20 ปี ที่ผ่านมานับเป็นยุคที่การวิจัยเข้ามามีบทบาทในวงการศึกษาของไทยเป็นอย่างมาก สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา ต่างก็กำหนดให้การวิจัยเป็นส่วนสำคัญในหลักสูตร ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาให้บรรลุผลเพื่อรับปริญญาต่างๆ (ทิตนา แชนมณี, 2540, หน้า 4 – 5) ซึ่ง จูติมา เจริญกุล (2532, หน้า 2) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยทางการศึกษาว่าการวิจัยทางการศึกษาเป็นการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแสวงหาความจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ ในสถานการณ์หนึ่ง มุ่งให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ เป็นการสร้างทฤษฎี หลักการและวิทยาการให้กว้างขวางสมบูรณ์ เพื่อวางแผนการบริหารการศึกษา แก้ปัญหาเกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษา ตลอดจนพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพราะนักการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการวางแผนจัดสภาพแวดล้อม ใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น แต่ผลจากการศึกษาพบว่าปัญหาของการวิจัยในปัจจุบันนี้โดยทั่วไปสภาพของงานวิจัยมีผลน้อยต่อการกำหนดนโยบายทางการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะผลงานวิจัยหรือประเด็นต่างๆที่นำมาวิจัยนั้นไม่น่าสนใจ มีความซ้ำซ้อนกับงานวิจัยอื่นๆ จึงไม่สามารถที่จะเชื่อมโยงผลการวิจัยหรือข้อค้นพบต่างๆ ให้เห็นเป็นภาพรวมได้ บางครั้งผู้ที่นำผลการวิจัยไปใช้ มักพบความสับสนในคำตอบจากงานวิจัย เพราะคำตอบจากงานวิจัยในเรื่องเดียวกัน ผลออกมาไม่ตรงกัน ดังที่ สิปพนนท์ เกตุทัต (2528, หน้า 4) วิเชียร เกตุสิงห์ (2536, หน้า 36) และ วิชัย ตันศิริ (2538, หน้า 4) (อึ้งในทองสุข ปิยะวงษ์, 2540, หน้า 2-3) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่ายังไม่มีผลงานวิจัยมากพอที่จะประมวลหรือนำมาปะติดปะต่อกันให้เห็นภาพรวมได้ชัดเจน นอกจากนี้ผลงานวิจัยแต่ละเรื่องยังมีลักษณะกระจัดกระจายเพราะต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานหรือเชื่อมโยง ถึงแม้จะมีเนื้อหาใกล้เคียงกันแต่ก็ยากที่จะนำมาสังเคราะห์เพื่อให้เกิดภาพรวมที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เพราะสภาพโดยทั่วไปของงานวิจัยมีลักษณะที่ค่อนข้างแคบ เลือกทำเฉพาะบางส่วนของปัญหานั้นเอง

สำหรับแนวทางที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศาสตร์ หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอีกวิธีหนึ่งก็คือการดำเนินการศึกษาหรือวิจัยผลงานวิจัย ที่มีผู้จัดทำไว้แล้ว เพื่อค้นหา เลือกรวบรวมและสรุปประเด็นข้อค้นพบที่สำคัญแล้วนำมาสังเคราะห์ ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาศาสตร์หรือเสนอแนะให้เกิดการนำไปปฏิบัติต่อไปซึ่งการดำเนินงาน ในลักษณะนี้ สงัด อุทรานันท์ (2528, หน้า 3) (อ้างในสมบุรณ์ พุเต็มวงศ์, 2535, หน้า 3) กล่าวว่า มีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่ง เพราะสามารถนำงานวิจัย หลายๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์นั้นๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดการพัฒนาศาสตร์หรือ เกิดแนวทางในการนำมาปฏิบัติได้ นอกจากนี้วิธีการดังกล่าวยังทำให้ได้ความรู้ หลักการ แนวคิด และวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เชื่อถือได้มากกว่าวิธีอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะได้มีการกลั่นกรอง ศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยจำนวนหลายเรื่องในขอบข่ายเดียวกันมาแล้ว รวมทั้งยังสามารถกระทำได้กับงานวิจัย จำนวนมาก โดยใช้งบประมาณในการดำเนินงานน้อยกว่าวิธีอื่นๆ ด้วย

อุทุมพร จามรมาน (2527, หน้า 1) กรมวิชาการ (2542, หน้า 15) นงลักษณ์ วิรัชชัย (2529, หน้า 26-27) ศิริยุภา พูลสุวรรณ (2541, หน้า 12-16) กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัย สรุปได้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยคือการนำงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหลายๆ เล่มมาวิเคราะห์ อย่างมีระบบ เพื่อสร้างความรู้ใหม่โดยเชื่อมโยงความรู้เก่าเข้าด้วยกันแล้วนำเสนอข้อสรุปให้ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยหรือเป็นการวิจัยเต็มรูป

ดังนั้นการเชื่อมโยงงานวิจัยที่เป็นชิ้นเล็กๆ ให้เป็นภาพรวมของงานวิจัยต่างๆ หรือที่เรียกว่า การสังเคราะห์งานวิจัย จึงควรได้รับการส่งเสริมให้ทำมากขึ้น ในปัจจุบันนักวิจัยทุกสาขาให้ความสำคัญกับการสังเคราะห์งานวิจัยเพราะแต่ละสาขาวิชามีงานวิจัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีการนำเอาผลการวิจัยที่หลากหลายเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์เต็มที่ ถือว่าเป็น การสูญเปล่าทางการลงทุน (สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2535, หน้า 12 อ้างใน ทองสุข ปิยะวงษ์, 2540, หน้า 3) และจากการศึกษาติดตามในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าวงการวิจัยตื่นตัว เรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยมากขึ้น ดังนั้นหากงานวิจัยมีความหลากหลายและมีลักษณะ เป็นชิ้นย่อยๆ วิธีการที่จะได้ภาพรวมทั้งหมดก็คือการจัดการศึกษาสถานภาพของวิชานั้นๆ (State of the Arts) ซึ่งจะทำให้ทราบว่าสถานภาพวิชานั้นๆ ในขณะนี้ไปถึงไหนแล้ว มีการค้นพบ อะไรบ้างมากน้อยแค่ไหน งานวิจัยในระดับอื่นๆ สาขาวิชาต่างๆ ก็เช่นกัน จะทำให้เห็นภาพรวม ของงานวิจัยทั้งหมดได้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา มีนักศึกษารุ่นแรก จำนวน 11 คน จนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2543) ปรากฏว่ามีนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสาขาวิชานี้ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 111 คน นักศึกษาเหล่านี้เป็นนักศึกษาตามหลักสูตรแผน ก(2) จำนวน 81 คน

ซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์มีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และต้องศึกษาในกระบวนวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาอีกไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต และแผน ข จำนวน 30 คนซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่เป็นการศึกษากระบวนวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และต้องมีการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิต (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543, หน้า 7) ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทำวิจัยและ เป็นนักวิจัยที่มีความพร้อมในด้านเนื้อหา วิธีการและทักษะของการวิจัยในสาขาวิชาเฉพาะ ฝึกการศึกษาหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ฝึกการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาอย่างมีระบบ (บุญส่ง นิลแก้ว และคณะ, 2531, หน้า 1)

จากการสำรวจจำนวนนักศึกษาและงานวิจัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 - 2543 พบว่ามีงานวิจัยของนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วเป็นจำนวน 83 เรื่อง งานวิจัยเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความพยายาม ของนักศึกษาในการผลิตงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้ได้มาซึ่ง ข้อค้นพบต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในหลายๆด้าน แต่ไม่มีผู้ใด รวบรวมผลงานวิจัยเหล่านั้นให้ง่ายต่อการเผยแพร่หรือนำไปใช้แต่ประการใดและที่เป็นปัญหา อย่างยิ่งสำหรับผู้เริ่มทำงานวิจัยใหม่ก็คือไม่ทราบว่าหัวข้อใดมีผู้ทำวิจัยไปแล้ว ผลการวิจัย เป็นอย่างไร เพราะขาดแหล่งค้นคว้าข้อมูลนั่นเอง

จากปัญหาดังกล่าว หากได้มีการรวบรวม เรียบเรียงและบูรณาการเนื้อหาสาระต่างๆ ของงานวิจัยอีกครั้งหนึ่งหรือที่เรียกว่า การสังเคราะห์งานวิจัย ก็จะทำให้ได้รับความคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงสนใจที่จะสังเคราะห์งานวิจัยของสาขาวิชา การสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพราะผลการวิจัยจะช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและการพิจารณาเลือกหัวข้อเพื่อการทำวิจัยของนักศึกษารุ่นต่อไป ให้มีความเหมาะสมและกว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยของสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อสรุปที่เป็นความรู้ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
2. เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและพิจารณาเลือกหัวข้อเพื่อทำงานวิจัยของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยในรุ่นต่อไป ให้มีความเหมาะสมและกว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคืองานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536-2543 รวมจำนวนทั้งสิ้น 83 เรื่อง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยสังเคราะห์งานวิจัยตามประเด็นดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เนื้อหาของงานวิจัย
4. ผลการวิจัย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การสังเคราะห์ หมายถึง การนำงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มาจัดหมวดหมู่และสรุปเป็นความรู้ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

งานวิจัย หมายถึง วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปีการศึกษา 2536 - 2543 หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2536 จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543